

نشت

۱- واژه‌های «مفتاح - فتوح - صبح - صمد- ضیاء - هما- ماسوا- سحاب - هله - توتیا - صبا- لسان غیب» را معنا کنید:

املا

۲- کدام واژه‌ها در بیت زیر غلط املائی دارند؟
چو تویی غضای گردان به دعای مستمندان / که زجان ما
بگردان ره آفت غضا را

تاریخ ادبیات

۳- خواجه عبدالله انصاری و بهجت تبریزی را معرفی کنید.

پاسخ:

۱- کلید- گشایش حاصل شدن چیزی بیش از حد انتظار - آن چه باعث سرخوشی و نیروی معنوی فرد می‌شود- تنها - نور - پرندای درشت، در پهلوی به معنای فرخنده و نماد سعادت - ماسوی‌الله، هر چه غیر خداست، همه‌ی مخلوقات - ایر- صوت تشبیه به معنای «آگاه باش» - اکسید ناخالص «روی» که برای درمان جوش استفاده می‌شد - باد خنک و لطیف از جانب شمال شرق، نماد پیغام رسانی - زبان غیب، لقب حافظ ۲- غزا، جنگ - قضا، تقدیر، سرنوشت ۳- خواجه عبدالله انصاری: ملقب به شیخ الاسلام، پیر هرات، پیر انصار، عارف قرن پنجم و صاحب الهی‌نامه، زادالعارفین، مناجات‌نامه، رساله‌ی دل و جان - سید محمد حسین بهجت تبریزی: متخلص به شهریار، شاعر معاصر، صاحب حیدر بابایه سلام و کلیات اشعار

آرایه‌های ادبی

- ۴- معنوی لغوی «تلمیح» چیست؟ آن را در ابیات زیر بیابید. بروای گدای مسکین درخانه‌ی علی زن/ که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را / آسمان بار امانت نتوانست کشید / قرعه‌ی کار به نام من دیوانه زدند
- ۵- عبارت‌های زیر را معنا کنید:
مگذار ما را به کهومه - الهی! عبدالله عمر بکاست اما عذر نخواست. الهی! ترسانم از بدی خود
- ۶- سجع در عبارت زیر بین کدام واژه‌ها برقرار است؟
به نام آن خدای که نام او راحت روح است و پیغام او افتتاح فتوح است و سلام او در وقت صباح مؤمنان را صبوح است و ذکر او مرهم دل مجروح است و بلانشینان را کشتی نوح است.
- ۷- تضمین چه آرایه‌ای است؟

پاسخ:

- ۴- تلمیح در لغت، به معنای «به گوشه‌ی چشم اشاره کردن» است. - اشاره به داستان بخشیدن انگشتر به نیازمند هنگام نماز توسط علی (ع) - اشاره به آیه‌ی «أنا عرضنا الأمانة علی السموات ...» ۵- ما را به کوچک و بزرگ رها مکن - پروردگارا! عبدالله عمری سپری کرد اما توبه نکرد - الهی من را از بدی خود بترسان، یا الهی من از بدی خود می‌ترسم. ۶- سجع در متن، مثل قافیه است در شعر، در عبارت فوق واژه‌های روح، فتوح، صبوح، مجروح و نوح سجع دارند. ۷- به آوردن بخشی از شعر، حدیث یا آیه‌ی دیگری در میان کلام، تضمین می‌گویند.

نصت

۱- واژه‌های «گیر- ترگ - باره - سندروس - خیره خیر - خدنگ- سوفار» هر یک به چه معناست؟

تاریخ ادبیات

۲- حماسه چیست؟ انواع آن را نام ببرید.

۳- خالق و نوع حماسه‌های زیر را بیان کنید.

ایلیاد، ادیسه، مهابهاراتا، رامایانا، حمله‌ی حیدری، خاوران‌نامه

پاسخ:

۱- جامه‌ای جنگی، خفتان - کلاه‌خود- اسب، بارگی - صمغی زردرنگ که روغن کمان از آن می‌گرفتند - بیهوده - نوعی چوب - دهانه‌ی تیر ۲- حماسه، یکی از انواع ادبی است که چهار زمینه‌ی اصلی دارد: قهرمانی، رنگ قومی و ملی، داستانی و حوادث فراتر از حدود عادت. حماسه‌ها را به انواع طبیعی و مصنوعی تقسیم می‌کنند. در حماسه‌ی طبیعی، داستانی حماسی از گذشته‌ها بین مردم بوده و کسی آن را خلق نکرده است، اما در حماسه‌ی مصنوعی، شاعر یا نویسنده به آفرینش داستان می‌پردازد. ۳- ایلیاد و ادیسه اثر هومر شاعر یونانی قرن هفت قبل از میلاد، مهابهاراتا اثر منسوب به ویاسا که آن را قریب چندصد شاعر طی چند قرن سرودند، و رامایانا سروده‌ی والمیکی از حماسه‌های هند، حماسه‌ی طبیعی‌اند و حمله‌ی حیدری و خاوران‌نامه به ترتیب اثر باذل مشهدی و ابن حسام خوسفی، حماسه‌ی مصنوعی.

۴- «رهام، رستم، گودرز، اشکبوس و توس» به ترتیب کیستند؟

درک مطلب

۵- «سُمال» به چه معناست؟

۶- مصراع‌های زیر را معنی کنید:

دلیری کجا نام او اشکبوس - زمین آهنین شد سپهر آبتوس -
غمی شد ز پیکار دست سران - کمان به‌زه را به بازو فکند -
هماوردت آمد مشو باز جای - عنان را گران کرد و او را بخواند
- که رهام را جام باده‌ست جفت
۷- «موقوف‌المعانی» و «استفهام انکاری» را توضیح دهید.

پاسخ:

۴- رهام پسر گودرز پهلوان ایرانی، رستم (تهمتن) به معنی بزرگ‌تن و قوی‌اندام جهان‌پهلوان زابلستان ایران، اشکبوس پهلوان تورانی از سرزمین یونان، و توس فرزند نوذر، پهلوان ایرانی ۵- تغییر واژه‌هایی مثل «سلاح» و «مزاج» به «سلیج» و «مزیح» ۶- دلیری که نام او اشکبوس بود - زمین، مثل آهن سخت و آسمان پر از گرد و غبار شد - دست آن‌ها از نبرد خسته شد - کمان آماده را به بازو افکند - هم‌رزم تو آمد، فرار مکن! - افسار اسب را کشید و او را صدا زد - رهام اهل بزم است نه رزم. ۷- به ابیاتی که معنای کامل ندارند و معنای آن‌ها توسط ابیات قبلی یا بعدی کامل می‌شود، موقوف‌المعانی می‌گویند - پرسیدن سؤالی که از قبل پاسخ منفی آن معلوم است، استفهام انکاری نام دارد. مثال: به شهر تو شیر و نهنگ و پلنگ، سوار اندر آیند هر سه به جنگ؟

نصت

- ۱- واژه‌های زیر را معنا کنید.
آبرش - دستوری - سهم - حرب - غضنفر - هژبر - زیان -
غزا - خدو - کاهلی - یم - گوا - خاییدن

املا

- ۲- در بیت زیر کدام واژه نادرست نوشته شده است؟
گفت من تیغ از پی حق می‌زنم / بنده‌ی حقم نه معمور تنم

تاریخ ادبیات

- ۳- حماسه‌ی حملمه حیدری شرح زندگی چه کسانی است و در چه قرنی سروده شده است؟

دستور

- ۴- «آهنین» چه نوع صفتی است؟

پاسخ:

- ۱- آسی که بر او نقطه‌ها باشد - اجازه - در متن درس: ترس - آلت جنگ - شیر - شیر خشمگین - جنگ - آب دهان - تنبلی - دریا - گواه، شاهد- جویدن ۲- معمور: ساخته شده / مأمور: کسی که برای انجام کاری وظیفه‌ای داشته باشد. ۳- حملمه حیدری، حماسه‌ای مصنوع، سروده‌ی یازدهم (مرگ در قرن ۱۲) است که در آن، زندگی و جنگ‌های پیامبر اسلام و علی (ع) تا زمان شهادت او در محراب شرح داده شده است. ۴- صفت نسبی

آزایه

۵- آرایه‌های بارز ابیات زیر را بیان کنید.
 چو آن آهنین کوه آمد به دشت / همه رزمگه کوه فولاد گشت
 فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ / بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ
 چو نمود رخ شاهد آرزو / به هم حمله کردند باز از دو سو
 شجاع غضنفر وصی نبی / نهنگ یم قدرت حق، علی
 برافراخت پس دست خبیرگشا / پی سر بریدن بیفتشرد پا
 چو غلتید در خاک آن ژنده‌فیل / یزد بوسه بر دست او جبرئیل

دک مطلب

۶- عبارات زیر را معنی کنید:
 دلبران میدان گشوده نظر / که بر کینه اول که بندق کمر
 چنان دید بر روی دشمن ز خشم / که شد ساخته کارش از زهر چشم
 همه برده سر در گریبان فرو - بینداخت شمشیر را شاه دین

پاسخ:

۵- استعاره، تشبیه، اغراق، جناس / تشخیص، کنایه، استعاره، جناس / تشبیه، کنایه / تشبیه، استعاره / کنایه، تلمیح / کنایه، استعاره ۶- دلبران میدان منتظر بودند که چه کسی جنگ را آغاز خواهد کرد- چنان نگاهی به دشمن انداخت که مرگ او از همان نگاه ساخته شد- سر در گریبان فرو بردن کنایه دارد از خجالت کشیدن - علی (ع) شمشیر را فرود آورد.

لغات

۱- واژه‌های زیر را معنی کنید.
 اسلوب - ترفیع - ازگار - عاریه - شکوم - ولیمه - دیلاق
 - استشاره - چلمن - استیصال - بادی - خفایا - وجنات -
 ذوری - درزی - بلا معارض - تنبوشه - محظوظ - جبهه -
 فربه - شخیص - کتل - مضغ - بقولات - بحبوحه - پتیاره -
 متفرعات - مایحتوی - مانده - واتر قیدن - ائنا - محظور -
 تصنعی - مصاف - یوزبان - ساطع شدن - قلبه - هزیمت -
 غلیان - قلیان

پاسخ:

۱- نحوه، روش، شیوه - بالا بردن - دراز - قرض - یمن، مبارکی -
 طعامی که در مهمانی و عروسی دهند. دراز - مشورت - بی‌عرضه -
 درماندگی - آغاز - جمع خفیه: نهان - جمع وجنه: چهره - سینی -
 خیطاط - بیرقیب - لوله‌ی سفالین عبور آب - بهره‌ور - پیشانی - چاق -
 بزرگ و ارجمند - پشته‌ی مرتفع - جویدن - سبزیجات - میان - زشت
 - وابسته‌ها - آنچه درون چیزی باشد - سفره - پس‌رفت - میان -
 رودریابستی - ساختگی - جمع «مصف» به معنی محل‌های صف بستن،
 به مصاف رفتن - کسی که مأمور نگهداری و تربیت یوزهای شکاری
 است - درخشیدن - نوعی خوراک از گوشت که آن را در تابه یا دیگ
 بریان می‌کنند - فرار - جوش و خروش - نوعی وسیله‌ی دخانی

املا

۲- در ترکیب‌های زیر، نادرستی‌های املایی را مشخص کنید.
مصطفی بدقواره - حاج و واج - حیات مدرسه

کتاب‌های ادبیات

۳- روی آوردن به ادبیات داستانی معاصر از اوایل دوره‌ی ... با کتاب‌هایی نظیر سیاحت‌نامه‌ی ابراهیم‌بیگ اثر ... و مسالک المحسنین اثر .. آغاز شد.

۴- چند قصه‌ی محبوب عامیانه از دوران مشروطه نام ببرید.

۵- «پدر داستان‌نویسی ایران»، لقب ... است. وی با انتشار ... به این لقب رسید.

۶- آثاری را از صادق هدایت و محمود دولت‌آبادی نام ببرید.

۷- «بچه‌های آسمان» اثر کیست؟

پاسخ:

۲- کلماتی نظیر «عیسی» اگر مضاف واقع شوند، نظیر «عیسا» نوشته می‌شوند: مصطفای بدقواره - حیات: زندگی - حیاط: محوطه‌ای روباز

۳- مشروطه - زین‌العابدین مراغه‌ای - عبدالرحیم طالبوف

۴- امیرارسلان اثر نقیب‌الممالک نقال ناصرالدین شاه، رستم‌نامه، اسکندرنامه، حسین‌گرد معروف به شبستری

۵- محمدعلی جمال‌زاده - مجموعه داستان کوتاه «یکی بود یکی نبود».

۶- یوف کور، سگ ولگرد، سه قطره خون، اصفهان نصف جهان، پروین دختر ساسان - کلیدر، جای خالی سلوچ، لایه‌های بیابانی

۷- مجید مجیدی

۸- آثار زیر و خالق آن‌ها را معرفی کنید.

کنت مونت کریستو - ژیل بلاس - مجمع دیوانگان - تهران
مخوف - روزگار سیاه - شهرناز

درک مطلب

۹- عبارات زیر را معنا کنید.

عمر وین لیث به در بلخ شکسته شد - نماز دیگر، غذایی را که
از آن او بود سگی برد - تا مردم زنده باشد او را از قوت چاره
نیست - أصبحت امیراً و امسیت امیراً

پاسخ

۸- از آثار الکساندر دومای پدر، نویسنده‌ی قرن نوزده و خالق سه-
تفنگدار- اولین رمان فرانسوی اثر آلن رنه لوساز- نخستین آرمان‌شهر
ادبیات معاصر، اثر صنعتی‌زاده، از نخستین نویسندگان رمان‌های تاریخی
در ایران - نخستین رمان اجتماعی که در آن وضع حقارت‌آمیز زنان
ایران به تصویر کشیده می‌شود، اثر مشفق کاظمی که جلد دوم آن با
نام «یادگار شب» منتشر شده- اثری از عباس خلیلی که رمان‌های
«انتقام» و «انسان اسرار شب» را با نثری احساساتی و آکنده از لغات
عربی درباره‌ی تیره‌روزی زنان نوشت - نوشته‌ی یحیی دولت‌آبادی، از
مرّوجان تعلیم و تربیت جدید ۹- عمر وین لیث در دروازه‌ی بلخ شکست
خورد - نماز عصر، غذایی او را سگی بُرد - تا انسان زنده است، باید غذا
بخورد (انسان برای زنده ماندن به غذا نیاز دارد) - صبح امیر بودم و
شب اسیر شدم (این عبارت به ناپایداری دنیا اشاره دارد)

- ۱۰- عبارت زیر به چه معنا است؟
در صرف صیغهی «بَلَعْتَ» اهتمام تامی داشتند.
- ۱۱- معنای کنایی عبارات زیر را بنویسید.
- همان رتبه‌های بالا را وعده بگیر و مابقی را تقدأ خط بکش و بگذار سماق بکند
 - سال آزرگار یک بار برای این بدبخت‌ها چنین پای می‌افتد و شکم‌ها را مدتی است که صابون زده‌اند
 - شکوم ندارد
 - سر به مَهر
 - کتّاده‌ی چیزی را کشیدن
 - کاسه و کوزه یکی شدن
 - پشت دستم را داغ کردم
 - از ماست که بر ماست

پاسخ:

۱۰- بَلَعْتَ: خوردم- تلاش بسیاری برای خوردن داشتند. ۱۱- همان رتبه‌های بالا را دعوت کن و بقیه را کنار بگذار، بگذار منتظر بمانند. این بیچاره‌ها سال دراز یکبار چنین موقعیتی دارند و مدتی است منتظرند و به خود وعده داده‌اند - خوش‌یمن نیست - سرریسته - ادعای چیزی داشتن - صمیمیت بسیار زیاد داشتن- یا خودم عهد کردم- هر اتفاقی که برای ما می‌افتد، ناشی از رفتار خودمان است.